

velholdt udlåns- og referencesamling til rådighed i et omfang, der står i rimeligt forhold til virkeområdets indbyggertal. De omfatter ikke filialer, bøger på fremmede sprog, musikaler, avis og tidsskrift-hold. Endvidere gælder det kun biblioteker med indtil 50.000 indbyggere.

En undersøgelse viser at den faktiske bogbestand og tilvækst i både heltids- og deltidsbiblioteker ligger over normerne. Tallene gælder bøger for voksne. Bogbestanden for børn kan ikke opgøres på tilsvarende måde, men stikprøver tyder på at normerne også her er opfyldt.

Til de enkelte punkter i nærværende paragraf bemærkes følgende:

1. Ensartet katalogisering og klassificering.

Det må være et uomgængeligt krav, at folkebibliotekernes materialer ordnes efter et ensartet system. Der tænkes her ikke alene på hensynet til benytterne og på lånesamarbejdet mellem de forskellige biblioteker, men også på, at de centralt fremstillede hjælpemidler (som trykte kort, kataloger osv.), der fremstilles og benyttes i udstrakt og stadig øget omfang, forudsætter ensartede regler på dette område.

For at sikre dette foreslås det at opretholde bestemmelser, der i princippet svarer til § 23 stk. 1 i bekendtgørelse af 13. maj 1965 om folkebiblioteker.

2. Deltagelse i lånesamarbejdet mellem de offentlige biblioteker.

Det enkelte folkebibliotek er ikke alene en selvstændig enhed, men også en del af landets samlede biblioteksvæsen, hvis enkelte led står i snævert samarbejde med og supplerer hinanden, bl. a. ved indbyrdes lån. Lånesamarbejdet omfatter i denne forbindelse dels folkebibliotekernes indbyrdes lån, dels folkebibliotekernes lån fra forskningsbibliotekerne.

Regler om folkebibliotekernes deltagelse i lånesamarbejdet findes i bekendtgørelse om folkebiblioteker, særlig § 24 stk. 2 og § 30. Et folkebibliotek skal gennem centralbiblioteket søge at skaffe sine benyttede bøger og andet materiale som det ikke selv ejer. Centralbibliotekerne er knudepunkter i lånesamarbejdet, jfr. § 10 i lovforslaget, som svarer til den gældende lov. De skal udlåne materiale til bibliotekerne i amtet som disse biblioteker ikke selv ejer, og som ikke må forudsættes anskaffet i det pågældende bibliotek under hensyntagen til dets virkeområdes størrelse. Materiale som opfylder det almindelige kvalitetskrav, jfr. lovforslagets § 4, men som centralbiblioteket ikke selv ejer, skal søges

fremskaffet fra andre folkebiblioteker eller fra forskningsbibliotekerne.

Materiale der må forudsættes anskaffet af centralbiblioteket kan dog ikke ventes udlånt fra forskningsbibliotekerne.

Det er forudsat at folkebibliotekernes ret til lån fra andre biblioteker modsvares af en pligt for folkebibliotekerne til selv at udlåne deres materiale til andre biblioteker.

I kraft af lånesamarbejdet behøver det enkelte folkebibliotek kun at udbygges til et grundniveau afpasset efter virkeområdets størrelse og dækkende det primære lokale behov. Til gengæld forudsætter lånesamarbejdet at det enkelte bibliotek er selvforsynende så langt som det er økonomisk forsvarligt, dvs. at materiale som kan udnyttes tilstrækkeligt i et givet folkebibliotek — det være sig et lokalt bibliotek eller et centralbibliotek — bør anskaffes der og ikke lånes udefra.

I forholdet til forskningsbibliotekerne gælder det at folkebibliotekerne som helhed, og navnlig centralbibliotekerne, bør være selvforsynende i langt højere grad end tidligere. Ved oprettelsen af Folkebibliotekernes Depotbibliotek, som modtager og udlåner materiale der afgives af folkebibliotekernes samlinger, er grunden lagt til en samling af ældre dansk litteratur som efterhånden i det væsentlige vil kunne dække folkebibliotekernes behov.

Lånesamarbejdet mellem de offentlige biblioteker formidles bl. a. gennem Bibliotekernes Oplysningskontor, en statsinstitution der navnlig har haft som opgave at søge bibliotekernes bestillinger lokaliseret til andre danske eller udenlandske biblioteker som ejer det ønskede materiale.

Det hidtidige lånesamarbejde mellem folkebiblioteker og forskningsbiblioteker har i det store og hele hvilet på tradition og uskrevne regler, ligesom en lang række instanser har været impliceret i styringen af lånesamarbejdet uden nogen egentlig opgavefordeling.

I betragtning af lånesamarbejdets stærkt voksende betydning for alle biblioteker og vigtigheden af at aflaste forskningsbibliotekerne er det hensigten at søge gennemført en fastere organisation af samarbejdet i overensstemmelse med de før nævnte principper.

Mellem folkebibliotekerne og de i forslag til Lov om amtscentraler og en landcentral for undervisningsmidler foreslåede centraler for undervisningsmidler — jvf. betænkning 621—1971 — bør der træffes aftaler om gensidige låneveje, der sikrer at folkebibliotekerne, under hensyntagen til de begrænsninger, der følger af anden lovgivning, kan formidle lån til enkeltlånere fra centralerne. Det bør